

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Danmarks markedsmuligheder

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1972

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

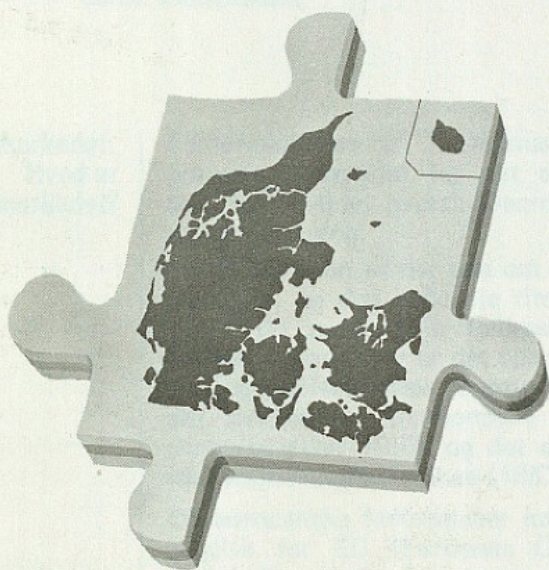
Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

72761972

DET KGL. BIBLIOTEK
KØBENHAVN
SMAATRYKSAFDELINGEN

Danmarks
markeds-
muligheder

Det radikale Venstre giver her en kort gennemgang af de store europæiske markedsblokkens organisationer - og gør rede for nogle af de grundlæggende synspunkter i markedsdebatten. Det er et vigtigt spørgsmål, om Danmark skal gå med ind i Fællesmarkedet- eller holde sig udenfor. Det radikale Venstre har opstillet en række forudsætninger, som må kræves opfyldt, før partiet endeligt kan tilslutte sig en dansk indmeldelse.

**Fællesmarkedet.
Hvad er
Fællesmarkedet?**

Fællesmarkedet er i Danmark den normale betegnelse for det europæiske samarbejde, hvortil Danmark nu søger tilslutning.

I virkeligheden er der tale om tre fællesskaber, og den officielle titel er da også "De europæiske fællesskaber". De tre fællesskaber er det europæiske kul- og stålfællesskab (oprettet 1952), det europæiske økonomiske fællesskab (oprettet 1957) og det europæiske atomenergifællesskab (1957).

De europæiske fællesskaber kaldes på engelsk for EC (European Communities). Navnet De Seks kommer af de seks medlemslande, Frankrig, Italien, Vesttyskland, Holland, Belgien og Luxembourg. Andre foretrækker betegnelsen, Rom-unionen, hvilket skyldes, at traktaten om det europæiske økonomiske fællesskab blev indgået i Rom, og officielt er blevet betegnet Rom-traktaten.

De tre fællesskaber bygger på tre forskellige traktater, og de er oprindelig oprettet med hver sine institutioner. Fra den 1. juli 1967 blev fællesskabernes organer imidlertid sammen-smeltet, og der findes nu kun et ministerråd og et udøvende organ - kommissionen - fælles for alle tre trak-

taters virksomhedsområde. Samtidig har man fælles parlament og domstol.

Sammensmeltningen den 1. juli 1967 af de tre fællesskabers organer er tænkt som et indledende skridt imod en sammensmeltning af selve traktaterne og hermed af fællesskaberne. Hvornår dette vil ske rent faktisk er helt uvist, bl.a. fordi det vil kræve udarbejdelse af en helt ny traktattekst og tiltrædelse af denne fra alle medlemslandene.

Formålet med Fællesmarkedet:

Ifølge Rom-traktatens formålsparagraf er formålet "at opbygge grundlaget for en stadig snævrere sammenslutning mellem de europæiske folk".

Endvidere udtales det i traktaten, at "landene er besluttet på gennem fælles handling at sikre økonomiske og sociale fremskridt for deres land ved at ophæve de skranker, der opdeler Europa". I traktatens artikel 2 angives den opgave at oprette et Fællesmarked og gennem en gradvis samordning af medlemsstaternes økonomiske politik fremme en harmonisk udvikling af de forskellige former for økonomisk virksomhed i fællesskabet som helhed.

Sådan er Fællesmarkedet organiseret:

Ministerrådet, der er det øverste besluttende organ. Rådet består af en minister fra hvert af medlemslandenes regering. Rådet kan træffe beslutninger i nogle tilfælde ved enstemmighed, i andre ved kvalificeret flertal og i nogle forhold ved simpelt flertal. Hovedreglen er, at der til beslutning kræves kvalificeret flertal. (Se afsnittet "Sådan fordeles stemmerne").

Kommissionen har ni medlemmer, som udpeges af medlemslandenes regering. I modsætning til ministerrådet er kommissionen et uafhængigt fællesskabsorgan, hvis vigtigste opgave er "at vare-

**De enkelte
landes
indflydelse:**

tage fællesskabets interesser ud fra en samlet vurdering". Kommissionen skal tage initiativer og stille forslag samt fungere som udøvende organ i Fællesmarkedet og i dets forhold til 3. lande herunder overvåge, at traktatens regler overholdes.

Domstolen skal værne om fællesskabets lov og ret ved fortolkning og anvendelse af de europæiske traktater.

Parlamentet udpeges af de nationale parlamenter. Parlamentet har alene kontrollerende og rådgivende opgaver.

Bortset fra reglerne om gennemførelse af toldunion og afvikling af kvantitative restriktioner består Rom-traktaten fortrinsvis af rammebestemmelser. Det vil sige, at man pålægger kommissionen at fremkomme med forslag for rådet til gradvis gennemførelse af en fælles politik på en række områder, bl.a. konkurrenceregler, transport, skatter og afgifter, arbejdsmarkeds- og sociale forhold.

Det er bl.a. dette pålæg til kommissionen om udarbejdelse af en fælles politik, som har været med til at skabe diskussion om graden af den politiske binding, der kan blive tale om ved medlemskab af Fællesmarkedet. Det er i denne forbindelse nødvendigt at erindre Rom-traktatens artikel 236, som fastslår, at ændringer i selve traktaten "træder i kraft efter at være blevet ratificeret (godkendt) af alle medlemsstater i overensstemmelse med disse statsretlige regler". Dette vil sige, at ændringer i eller udvidelser af de overstatslige bestemmelser kræver tilslutning fra alle medlemslande.

	<p>Rom-traktaten omfatter ikke samarbejde på det militære og forsvarspolitiske område. Samarbejdet inden for Fællesmarkedet kan ikke bringes til at omfatte dette uden en ændring af Rom-traktaten. I forbindelse med ændringer af Rom-traktaten har alle medlemmer vetoret.</p>
<p>Sådan fordeles stemmerne:</p>	<p>Bliver den udvidelse af Fællesmarkedet, der nu forhandles om, en realitet, vil de enkelte landes stemmer i ministerrådet formentlig blive fordelt således: Vesttyskland 10, Frankrig 10, Italien 10, England 10, Belgien 5, Holland 5, Norge 3, Irland 3, Danmark 3 og Luxembourg 2. Der skal 2/3 af stemmerne til et kvalificeret flertal, hvilket betyder, at de fire store lande ikke tilsammen har kvalificeret majoritet.</p>
<p>De foreløbige resultater:</p>	<p>Told- og kvantitative restriktioner er fuldt afviklet mellem medlemslandene, ligesom der er gennemført en fælles told over for ikke-medlemslande.</p> <p>Landbruget er den sektor, hvor man er nået længst med realiseringen af målsætningen om gennemførelsen af en fælles politik. Den fælles landbrugsordnings første etape blev sat i kraft allerede i 1962.</p>
<p>Forhandlinger om medlemskab.</p>	<p>Ifølge Rom-traktatens artikel 237 kan enhver europæisk stat anmode om at blive medlem. Optagelsesvilkårene og <u>tilpasningen i traktaten</u>, som optagelsen fører med sig, skal fastlægges ved en aftale mellem medlemsstaterne og ansøgerlandet. Fire lande, England, Danmark, Norge og Irland forhandler i øjeblikket om medlemskab. Sverige, Schweiz og Østrig fører forhandling med henblik på en løsere tilknytning.</p>

**EFTA.
Hvad er EFTA?**

end egentlig medlemskab. I Rom-traktatens artikel 238 omtales associeringsaftale som en mulighed. Artiklen taler om indgåelse af aftaler, der er karakteriseret ved gensidige rettigheder og forpligtelser, fælles optræden og særlige fremgangsmåder. Endelig søger Finland en handelsaftale med Fællesmarkedet, hvilket vil sige en aftale uden videregående forpligtelser end selve samhandelsbetingelserne.

EFTA står for European Free Trade Association. (Den europæiske frihandels sammenslutning).

Dette europæiske frihandelsområde, som omfatter England, Danmark, Norge, Sverige, Østrig, Schweiz og Portugal, blev dannet i 1960 - som en følge af sammenbruddet af forhandlingerne om et stort europæisk frihandelsområde, der foruden disse nævnte EFTA-lande også skulle have omfattet de seks Fællesmarkeds-lande. EFTA kaldes nu og da også for "De Syv", hvilket altså kommer af ovennævnte 7 oprindelige medlemslande. I 1970 blev Island medlem af EFTA, og Finland blev på et tidligere tidspunkt tilknyttet EFTA som associeret medlem. Deraf kommer betegnelsen FIN-EFTA omfattende EFTA og Finland.

**Formålet
med EFTA:**

I modsætning til Fællesmarkedet er EFTA ikke en toldunion, men alene et frihandelsområde, hvor told og kvantitative restriktioner er afviklet mellem medlemslandene, medens det enkelte medlemsland har sin egen toldpolitiske handlefrihed over for udenforstående lande. I modsætning til Fællesmarkedet har EFTA alene karakter af et frihandelsområde for industrivarer. Det indgår i EFTA's målsætning, at sammenslutningen skal bidrage til etablering af et fælles euro-

	pæisk marked omfattende alle europæiske lande.
EFTA's organisation:	EFTA har ikke en fælles politik med dertil knyttede institutioner. Der findes kun en institution - EFTA's råd. Grundreglen i EFTA er, at beslutninger, som pålægger medlemslandene forpligtelser, kræver enstemmighed.
EFTA's resultater:	EFTA havde pr. 1. januar 1967 - bortset fra særbestemmelser for Portugal - fuldført afviklingen af de indbyrdes told- og handelsrestriktioner mellem de oprindelige syv medlemslande. EFTA's dannelse medførte en betydelig udvidelse af den indbyrdes samhandel med industrivarer, medens den principielle enighed om landbrugssamhandel endnu ikke har givet konkrete resultater.
Den nordiske samhandel.	Norden. De nordiske lande forsøgte i 1950'erne at nå til enighed om oprettelsen af en nordisk toldunion. Dette mislykkedes, og først med tilslutningen til EFTA i 1960 opnåede man den nordiske frihandel, der i dag må siges at være et afgørende grundlag for de enkelte nordiske landes udenrigshandel, først og fremmest for industrivarer.
Nordisk Råd:	I 1952 blev Nordisk Råd oprettet. Selv om det ikke lykkedes at etablere en nordisk toldunion, så er der skridt for skridt - ikke mindst inden for rammerne af Nordisk Råd - i årene siden da udviklet et intimt nordisk samarbejde, som - foruden den gennem EFTA opnåede industrielle frihandel - også indebærer visse tosidede landbrugsaftaler og bestemmelser om bl.a. fælles arbejdsmarked og fælles bestemmelser vedrørende sociale nydelser. På flere områder er det nordiske

samarbejde i dag kommet endog længere end samarbejde inden for Fællesmarkedet.

NORDEK:

I 1968 blev der, efter at bestræbelserne for at opnå samarbejde mellem EFTA-landene og Fællesmarkedet igen var brudt sammen, indledt forhandlinger mellem Danmark, Norge, Sverige og Finland om oprettelsen af en nordisk økonomisk union byggende på en såkaldt NORDEK-traktat. Efter to års forhandlinger nåede man i februar 1970 på Nordisk Råds møde frem til en enig regeringsindstilling om oprettelsen af NORDEK-samarbejdet. Få dage efter denne fælles beslutning, meddelte Finland imidlertid, at man ikke så sig i stand til at underskrive og ratificere aftalen. Året efter på Nordisk Råds møde i København i febr. 1971 meddelte de finske regeringsrepræsentanter, at Finland ikke længere var interesseret i oprettelsen af en økonomisk union.

Dermed befinder de nordiske lande sig i den situation, at alene medlemskab af EFTA og de eksisterende nordiske aftaler er grundlaget for deres samarbejde. Danmark må på denne baggrund bedømme sin markedspolitiske situation.

EC - Danmark og England.

Danmark forhandler om optagelse som medlem af Fællesmarkedet sammen med England.

Foruden Danmark og England forhandler også i øjeblikket Norge og Irland om optagelse. Af følgende tabeller over Danmarks eksport i 1970 fremgår det, hvorfor det for Danmark er betydningsfuldt, om vi kan optages som medlem sammen med England. Det er det, fordi en landbrugseksport på små 3 milliarder kroner årligt til England taler stærkt for, at Danmark

EKSPORTEN 1970: (i mill. kr.)

	Landbrugs- varer (incl. konserves)	Industri- varer m.m.	Ialt
Norge-Sverige	276	5656	5932
England	2785	1888	4673
Efta iøvrigt	139	1548	1687
Efta	3200	9092	12292
Fællesm.	1144	4454	5598
Andre	1857	4925	6782
Tilsammen	6201	18471	24672

I pct. af pågældende varegruppe:

	Landbrugs- varer (incl. konserves)	Industri- varer m.m.	Ialt
Norge-Sverige	4	31	24
England	45	10	19
Efta iøvrigt	2	8	7
Efta	52	49	50
Fællesm.	18	24	23
Andre	30	27	27
Tilsammen	100	100	100

Når sammentællingen ikke passer i alle tilfælde,
skyldes det afrundinger til hele procenter.

EKSPORTEN 1970: (i mill. kr.)

	EFTA	Fællesm.	Andre	Ialt
Animalske				
landbrugsvarer	2936	1257	665	4858
Konserver	387	43	1238	1668
Industrivarer	8260	3126	4574	15960
Andet	709	1172	305	2186
Ialt	12292	5598	6782	24672

I pct. af samlet eksport:

	EFTA	Fællesm.	Andre	Ialt
Animalske				
landbrugsvarer	12	5	3	20
Konserver	2	-	5	7
Industrivarer	33	13	19	65
Andet	3	5	1	9
Ialt	50	23	27	100

I pct. af pågældende varegrupper:

	EFTA	Fællesm.	Andre	Ialt
Animalske				
landbrugsvarer	60	26	14	100
Konserver	23	3	74	100
Industrivarer	52	20	29	100
Andet	32	54	14	100
Ialt	50	23	27	100

Når sammontællingen ikke stemmer i alle tilfælde, skyldes det afrundinger til hele procenter.

og England ikke befinder sig i forskellige markedsområder. Lige så betydningsfuld som den danske landbrugseksport til England er imidlertid vor industrieksport til Norge og Sverige, der andrager i alt ca. 5,7 milliarder kroner.

Fællesmarkedet har udtalt, at det er dets mål at nå forhandlingsresultater med England og de øvrige medlemmer af EFTA, som udelukker, at der opstår nye handelsskranker mellem de nuværende EFTA-lande. Dette vil i praksis sige, at den opnåede toldfrihed for samhandel mellem EFTA-landene skulle kunne bevares og dermed den for dansk økonomi afgørende nordiske frihandel ligeledes kunne bevares.

Det, der er af særlig interesse i Danmarks situation, er derfor, om England opnår et positivt resultat af sine forhandlinger. Lykkes det ikke, vil Danmark ikke - og formentlig heller ikke hverken Norge eller Irland - blive medlem.

**Hvis England
siger ja
- og Danmark
nej:**

Ender de engelske forhandlinger med en aftale om engelsk medlemskab, opstår der væsentlige økonomiske følger for Danmark, hvis vi ikke samtidig skulle beslutte os for medlemskab. Engelsk medlemskab vil betyde, at EFTA ikke længere eksisterer - og samhandelsbetingelserne med Fællesmarkedet bliver da afgørende for Danmark. Det er i den forbindelse af mindre interesse, at man fra Fællesmarkedets side har udtalt som sit mål at bevare den industrielle frihandel, fordi det som nævnt først og fremmest er landbrugsvarer, Danmark sælger til England. Fællesmarkedets landbrugspolitiske mål har været og er fortsat at beskytte Fællesmarkeds-landenes egen landbrugsproduktion. Som nævnt er det på dette område, at man i Fælles-

markedet er nået længst med udbygningen af en fælles politik. Det vil sige, at hvis England bliver medlem, må man forvente, at det engelske marked kommer ind under den samme beskyttelsespolitik, som det øvrige Fællesmarked. Dermed er også den danske landbrugseksport til England på små 3 milliarder kroner bragt i en ny og vanskeligere situation.

Det er i dag ikke muligt nøjagtigt at opgøre, hvor store følger det vil få for dansk økonomi, hvis England bliver medlem, og Danmark holder sig udenfor. Det grundlag, man har for vurderinger, er alene, at Danmark til England eksporterer for små 3 milliarder kroner og til de nuværende Fællesmarkeds-lande for godt 1 milliard kroner landbrugsvarer om året. Ved engelsk medlemskab vil det således være en samlet eksport på 4 milliarder kroner, der vil blive udsat for et udvidet Fællesmarkeds stærkt restriktive importpolitik over for landbrugsvarer.

Selv om det ikke lader sig gøre op med større nøjagtighed, hvor stort det danske eksporttab vil blive, og i hvilket tempo tabene vil indtræffe, så må man realistisk kalkulere med, at Danmark vil blive udsat for et eksporttab, såfremt England bliver medlem, og vi beslutter os for at stå udenfor. En sådan udvikling vil også påvirke Danmarks muligheder for den samlede økonomiske vækst og dermed de økonomiske muligheder for den fortsatte samfundsudbygning. Om der senere skulle vise sig mulighed for at overvinde disse handicap lader sig i dag ikke bedømme.

**Jordlovs-
problemet:**

Ud over de ovenfor nævnte handelspolitiske problemer, er der for Danmark et særligt jordlovsproblem at tage hensyn til i bedømmelsen af vor Fæl-

lesmarkeds-problematik. Bliver Danmark medlem, underkastes vi automatisk Rom-traktatens bestemmelser om lige adgang til erhvervsetablering. Det vil igen sige, at der skal være lige adgang for indbyggere fra alle Fællesmarkedslande til at erhverve jord til erhvervsmæssig udnyttelse i Danmark.

Disse betingelser har det enkelte medlemsland ingen mulighed for at undrage sig. Anderledes ligger det med jord, der ikke er til erhvervsmæssig udnyttelse, f.eks. sommerhusbebyggelse eller andre rekreative formål. Her vil der være mulighed for at følge den hidtidige danske praksis, at jord til privat udnyttelse ikke uden tilladelse kan erhverves af folk, der ikke har fast bopæl i Danmark. Imidlertid kan der opstå det problem, at indbyggere fra andre Fællesmarkedslande kan ønske at etablere en erhvervsmæssig udlejning af rekreative arealer, og i sådanne tilfælde vil Rom-traktatens bestemmelser om den lige adgang for alle Fællesmarkeds-indbyggere være gældende. Det er på denne baggrund, at man i Danmark forbereder en jordlovgivning, der tager sigte på at indføre en regulering af den erhvervsmæssige udnyttelse af rekreative arealer. En sådan lovgivning vil være nødvendig bl.a. fordi, der i de nuværende Fællesmarkedslande - især i Vesttyskland - gælder meget stramme bestemmelser for erhvervelse af jord. Uden en beskyttende lovgivning, vil de beskedne danske rekreative arealer blive udsat for et stærkt pres.

Det radikale Venstre har sammen med andre partier tilsluttet sig Danmarks forhandlinger med Fællesmarkedet. Under forhandlingerne med Fællesmarkedet har Danmark understreget, at man ikke vil kunne fraskrive sig retten til at fastholde den sociale linie i beskatningen. Det radikale Venstre har yderligere opstillet en række forudsætninger, som må kræves opfyldt, såfremt partiet til sin tid skal kunne tilslutte sig den endelige beslutning om dansk medlemskab. Disse betingelser er følgende:

Kun medlemskab sammen med England.

Det nordiske samarbejde må kunne opretholdes - herunder må den opnåede nordiske frihandel kunne bevares.

Der må gennemføres en jordlovgivning, som sikrer, at udviklingen i ejendomsretten til dansk jord fortsat er under dansk kontrol

Kun såfremt disse forudsætninger er opfyldt, kan Det radikale Venstre tilslutte sig en dansk indmeldelse i Fællesmarkedet.

**det
radikale
venstre**

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk